

Scriitorul local

.....Astă seară Teatrul din Omsk prezintă *Izvorul viu* de scriitorul local M. Budarnik”.

La Omsk, Novocerkask, Novosibirsk, ca și în multe alte orașe ale Uniunii Sovietice, asemenea afișe vestind prezența în repertoriul teatrului a unor piese aparținând dramaturgilor locali nu mai trezesc de mult uimirea spectatorilor.

Munca cu scriitorii dramatici reprezintă pentru teatrele sovietice o preocupare constantă, de cea mai mare importanță; ea mărturisește grija pentru îmbogățirea repertoriului cu noi și valoroase opere ale dramaturgiei contemporane. Nu este minerie mai mare pentru un teatru raional sau regional sovietic, decât ca pe afișul care anunță o nouă premieră, sub titlul piesei și în dreptul numelui autorului ei, să figureze cuvintele: „scriitor local”, simbol al strădaniei teatrului pentru realizarea spectacolului, de la textul lucrării pînă la intruparea lui scenică.

Desigur, munca nu este ușoară. Dar multitudinea pieselor aparținând dramaturgilor locali, care au îmbogățit în ultimul timp repertoriul teatrelor din U.R.S.S., vădește elanul cu care aceste teatre desțelenesc drumul spre afirmare cît mai multor condeie tinere.

Multe din piesele „locale” părăsesc curînd scena natală și, colindînd oraș după oraș, teatru după teatru, se impun ca valoroase opere ale dramaturgiei sovietice, iar numele autorilor lor devin cunoscute pe întreg cuprinsul țării. S-ar putea cita astfel numele unui V. Lavrentiev din Novosibirsk, al unui A. Kojemiakin din Maikop, V. Pistolenko din Cikalov sau D. Deviatov din Tambov.

Numărul lor se îmbogățește an de an; fiecare nouă stagiune deschide larg porțile spre realizare unor noi dramaturgi.

Stagiunea 1955/1956 este cu deosebire bogată în piese „locale”. Multe din ele au și văzut lumina rampei: *Furtuna trece* de L. Seliutin, *Liushka* de P. Mazin, *Ultimul semnal* de I. Gaidenko, la Odesa; *Pe țărături natale* de I. Petuhov, la Teatrul din Kirov, sau *Căpitanul Kornev* de V. Tiutmanov, la Teatrul din Veliki-Luki. Altele ca: *Un tinăr plăcut* de V. Narojniei, la Teatrul din Kaluga; *Înainte de răsăritul soarelui* de I. Holmski, la Teatrul

din Ivanovo, sau *Lucrul cel mai de preț* de A. Kozin, la Teatrul din Briansk, au fost înscrise de curînd în repertoriul respectivelor teatre, premiera lor urmînd a avea loc pînă la sfîrșitul stagiunii.

Apariția „pieselor locale” vădește justetea măsurilor recent inițiate de Ministerul Culturii al U.R.S.S. pentru descentralizarea muncii cu dramaturgii și încredințarea acestei sarcini direct teatrelor. Contractînd direct cu scriitorii, lucrînd nemijlocit cu ei, directorii și regizorii teatrelor contribuie activ la formarea unui repertoriu corespunzător profilului teatrului, răspunzînd în modul cel mai eficient, cerințelor spectatorilor.

În procesul general al înfloririi dramaturgiei sovietice, scriitorului local îi revine un loc important. Inițiativele timide și sporadice cedează locul unor acțiuni organizate și constante, datorită cărora, scriitorul local devine un oaspete obișnuit al afișului teatral.

Știri din...

U.R.S.S.

◆ La Moscova a avut loc prima conferință unională a pictorilor scenografi, la care au participat, afară de artiștii din capitala sovietică, 160 de pictori scenografi, regizori, precum și cercetători în domeniul artelor, reprezentînd 80 de teatre din țară. Cu prilejul conferinței a fost organizată o expoziție de lucrări ale pictorilor scenografi de la Moscova, Leningrad, din republicile unionale și autonome.

◆ Ministerul Culturii al R.S.S. Kazahă a hotărît recent înființarea unui nou teatru, cu sediul în Akmolinsk, centrul principalei regiuni de pămînturi înțelenite din Kazahstan. Teatrul va deservi locuitorii noilor orașe clădite pe tot întinsul regiunii.

În repertoriu au fost incluse piesele: *Ivan Ribakov* de V. Gusev, *Aripile* de A. Korneiciuk, *Dragostea Anei Berezko* de V. Pistolenko, *Fundul de aur* de D. Mamin-Sibiriak.

Odată cu sosirea primăverii, colectivul artistic a întreprins un lung turneu, cu prilejul căruia a vizitat cele mai îndepărtate raioane ale regiunii.

◆ Teatrele din Kiev au prezentat în ultimul timp cîteva spectacole cu lucrări apar-

ținind dramaturgiei țărilor de democrație populară. Astfel, spectatorii din Kiev au putut viziona piesele: *Aventurile soldatului Svejek* de J. Hašek (Teatrul de Dramă Rus), *Tengeri Geza* de dramaturgul maghiar Bela Junger și *Opt păpuși și un urs* de scriitoarea poloneză I. Jugilewicz (Teatrul Tinărilor Spectator).

◆ In cursul lunii mai, Teatrul țigănesc „Romen” de la Moscova a sărbătorit 25 de ani de activitate. Cu acest prilej a fost prezentat un spectacol festiv, intitulat *Dragoste și moarte*, cuprinzând fragmente din dramatizări după opera lui A. M. Gorki (*Makar Ciudra*, *Bătrina Izerghil* și poemul *Fata și moartea*).

◆ Răspunzind unei invitații a cercurilor teatrale iugoslave, Teatrul Academic de Artă din Moscova a întreprins în cursul lunii mai un turneu în Iugoslavia. Cu acest prilej, colectivul teatrului a reprezentat câteva spectacole cu piesele: *Roadele învățaturii* de L. Tolstoi, *Trei surori* de A. P. Cehov, o dramatizare după *Suflete moarte* de Gogol și *Orologiul Kremlinului* de N. Pogodin.

◆ Teatrul de Dramă „Hamza” din Uzbekistan a inclus în repertoriul său piesa *Komala*, o dramatizare de A. Ghinsburg, regizorul principal al teatrului, după cunoscutul roman *Prăbușirea* de Rabindranath Tagore.

◆ A 38-a stagiune a Teatrului de Păpuși din Leningrad, unul dintre cele mai vechi teatre de acest gen, din Uniunea Sovietică, s-a deschis cu un spectacol de... circ. Păpușile jonglere, echilibriste, acrobate sau dansatoare au evoluat în fața spectatorilor demonstrându-și măiestria.

Dar cele mai senzaționale numere ale acestui spectacol, intitulat *Păpușile pe arenă*, au fost fără îndoială cele de dresură. Căii executând cele mai complicate exerciții de dresaj, sau leii supunându-se voinței păpușilor-dresori au stârnit entuziasmul spectatorilor.

După acest original spectacol, în care au evoluat peste 50 de păpuși, teatrul a prezentat în premieră piesa lui S. Mihalkov, *Prinț și cerșetor*, după romanul lui Mark Twain.

◆ În ultimul timp, dramaturgia engleză este tot mai des prezentă pe scenele teatrelor sovietice. În cursul anului trecut, 263 de teatre au reprezentat lucrări aparținând dramaturgiei clasice și contemporane engleze. Piesele lui Shakespeare figurează în repertoriul a 137 de teatre, alături de piesele

lui Shaw, Wilde, Sheridan, Fielding, sau de dramatizări după romanele lui Dickens.

Recent, pe scena Teatrului Armatei Sovietice a avut loc premiera comediei lui Bernard Shaw, *Profesiunea doamnei Warren*.

◆ La Minsk și-a început activitatea Teatrul Bielorus al Tineretului. Clădirea a fost înzestrată cu mijloacele tehnice cele mai moderne și cu o scenă turnantă. Colectivul noului teatru este alcătuit din elemente tinere. Ele își propun să prezinte în cursul primei stagiuni opt spectacole, începând cu o dramatizare după romanul lui N. Ostrovski, *Așa s-a călătoreșelul*.

Peru

◆ Viața teatrală peruviană oferă observatorului unele aspecte interesante. Rezervând un interes mai limitat dramaturgiei moderne și contemporane — poate ca un protest împotriva unora din tendințele ce-i sînt proprii în Occident — oamenii de teatru din Peru se îndreaptă mai cu seamă spre izvoarele artei dramatice universale și naționale, spre tragedia antică greacă și spre moștenirea culturii incașilor. Astfel, Asociația artiștilor amatori — companie independentă — a inițiat în 1953 organizarea unui ciclu de spectacole cu tragedii antice, intitulat „Ciclul originilor”. Promotorul și animatorul acestei acțiuni este Ricardo Roca Rey, care are și răspunderea regizorală a spectacolelor. Inițiativa s-a bucurat de sprijinul unor personalități de seamă din lumea teatrală occidentală: J. Vilar, A. Miller, Lawrence Olivier, Thornton Wilder. Pină acum au fost reprezentate în cadrul „Ciclului originilor” piesele: *Perșii* (Eschil), *Antigona* (Sofocle) și *Alceste* (Euripide).

Un alt ansamblu, Compania Națională de Comedie, a readus pe scenă o străveche dramă istorică inca: *Ollantai*.

Versiunea care se reprezintă în prezent datează de la începutul secolului al XVIII-lea; textul original, care e anterior Conquistei, s-a păstrat timp de două secole prin tradiție orală și a fost consemnat în scris abia în secolul al XVI-lea, în limba incașilor — quechua —, fiind tradus în spaniolă după aproape două sute de ani.

De altfel, vitalitatea tradiției inca în cultura peruviană reiese și din faptul că dramaturgii contemporani din Peru apelează la ea ca sursă de inspirație: Juan Rios — distins cu Premiul Național — a obținut un mare succes cu drama sa *Ayar Manko*,

în care reinvie mitul fondării imperiului încașilor.

R. P. Bulgaria

◆ În luna noiembrie a acestui an, Teatrul Național Bulgar „Cristio Sarafov” din Sofia împlinește 100 de ani de existență. Deși mai sînt cîteva luni pînă atînci, cercurile culturale și opinia publică din Bulgaria se pregătesc de pe acum să sărbătorească evenimentul. Numeroase și diverse manifestări culturale dovedesc interesul și dragostea cu care este urmărită activitatea acestei instituții teatrale de frunte din țară. În nr. 2 al ziarului „Literaturen front”, organul Uniunii Scriitorilor Bulgari, a fost publicat un articol al acad. N. Liliev, în care se face un succint istoric al Teatrului Național, evocîndu-se etapele cele mai însemnate din activitatea sa. O inițiativă interesantă este aceea a revistei bulgare, de specialitate, „Teatr”, care publică în fiecare număr o rubrică specială consacrată sărbătoririi Teatrului Național din Sofia și în cadrul căreia sînt evocate personalitățile — actori, regizori, dramaturgi — care și-au dat contribuția la dezvoltarea și izbinzile sale.

În cinstea aceluiași eveniment, s-a instituit un concurs pentru piese în mai multe acte, consacrate unei teme privind viața Bulgariei democrat-populare, viața poporului muncitor bulgar care construiește socialismul. O comisie alcătuită din reprezentanți ai Teatrului Național, ai Ministerului Culturii și ai Uniunii Scriitorilor Bulgari va examina lucrările prezentate, urmînd a decerna premii celor mai bune dintre ele.

◆ Pe scena Teatrului Național „Cristio Sarafov” se reprezintă piesa *Neamul Herașilor*, dramatizare de Magda Kolceakova, după o năvelă a renumitului scriitor bulgar Elin-Pelin.

◆ Teatrul Popular din Dimitrovo a reluat, în regia lui St. Kortenski, piesa istorică *Ivanko* de scriitorul iluminist bulgar Vasil Drumev (1841—1901). Drama lui Drumev este o frescă a trecutului Bulgariei, a frămîntărilor interne care au însoțit lupta pentru scuturarea jugului Bizanțului în secolul al XI-lea.

Franța

◆ Dramaturgia clasică franceză și universală a trezit totdeauna interesul mare-

lui public francez. Spectacolele Teatrului Național Popular, cele ale Comediei Franceze și ale altor teatre pariziene, ca „Sarah Bernhardt”, „L'Oeuvre”, care au montat piese din repertoriul clasic, au fost întîmpinate cu deosebită căldură de către spectatori și stau mărturie a disponibilității parizienilor pentru adevărata artă teatrală.

Iată de ce, tot mai multe teatre pariziene, cedînd exigențelor spectatorilor, renunță la produsele genului boulevardier și se adresează dramaturgiei clasice.

Astfel, recent a avut loc la Teatrul „Vieux Colombier” premiera cu *Mizantropul* de Molière. Dar respectînd cu strictețe textul lui Molière, teatrul a încercat totuși să aducă spectacolului o notă originală, prezentînd *Mizantropul* într-o ținută vestimentară cu totul diferită de moda secolului al XVII-lea. În seara premierei, spectatorii au avut prilejul să-l admire pe Alceste într-un impecabil frac, iar pe Celimène într-o vaporeasă rochie de seară. Scurt timp după premiera *Mizantropului*, „Grupul teatral britanic” din Paris a prezentat la rîndul său cîteva spectacole cu *Negușătorul din Veneția* de Shakespeare, în care locuitorii Veneției poartă obișnuitele veșminte din zilele noastre.

Deși experiența teatrului „Vieux Colombier” nu este cu totul inedită și e pe deplin discutabilă, totuși presa franceză a socotit că „departe de a dăuna spectacolului (această experiență — n. n.) a subliniat latura satirică a piesei, revînd... înaltei societăți a secolului XX, că nu are de ce să invidieze pe aceea a secolului XVII”. (L'Humanité).

Mexic

◆ Mexicul nu are încă o tradiție națională teatrală. Doi dintre cei mai de seamă scriitori ai Mexicului, Juan Ruiz de Alarcón și Juana Inez de la Cruz, a căror activitate s-a desfășurat în perioada stăpînirii spaniole asupra Mexicului, s-au considerat a fi scriitori spanioli. Mult mai tîrziu, cercetătorii au descoperit în operele lor urme evidente de inspirație mexicană. Aceste urme naționale în arta și literatura mexicană devin mult mai vizibile în secolul al XIX-lea.

Dramaturgia unui Fernando Calderon, Manuel Eduardo de Gorestiza și José Peon Contreras poartă amprenta certă a unui specific național mexican, deși se mai resimte în ea influența teatrului spaniol.

După revoluția din 1910, când teatrul mexican rupe definitiv cu influențele spaniole, și mai ales după anul 1930, eforturile pentru fondarea unui teatru național se desfășoară mai liber.

Dar aceste strădanii au coincis cu perioada dezvoltării vertiginoase a cinematografului. Mexicanii, departe încă de a-și fi fundat un teatru adevărat, sint înrobiți de farmecul acestei noi arte. Teatrele își pierd spectatorii și, cu timpul, sint abandonate de antreprenorii care nu mai văd în ele o afacere rentabilă. Sălile de teatru, construite încă de pe vremea stăpînirii coloniale, încep să se deterioreze, fiind apoi dărîmate.

În mare măsură, dezvoltarea actuală a teatrului mexican se datorează activității rodnice a secției dramatice din Institutul Național de Artă. Prin grija acestei secții a fost înființată o școală de artă dramatică, la dispoziția căreia se află o sală de teatru cu 1.200 de locuri. Elevii pregătesc diverse spectacole, care sint apoi prezentate marelui public. În fiecare an, secția dramatică organizează la Palatul Artelor un ciclu de spectacole cu cele mai reprezentative piese.

Pentru extinderea mișcării teatrale, un număr important de instructori, aparținînd de asemenea acestei secții dramatice a Institutului Național de Artă, îndrumază munca celor peste 70 de echipe, care desfășoară o susținută muncă artistică în diverse orașe ale țării.

Actualmente, secția dramatică se preocupă de constituirea unei formații permanente: „Comedia Mexicană”, care este chemată să întrunească cele mai valoroase elemente actricești.

R. Cehoslovacă

◆ Teatrul „Zaborsky” din Presov a prezentat de curînd în premieră comedia lui I. L. Caragiale, *D-ale carnavalului*.

◆ Locuitorii orașului Plzen au sărbătorit, la sfîrșitul anului trecut, 90 de ani de la înființarea teatrului local.

Teatrul din Plzen, una dintre cele mai vechi scene cehoslovace, ridicate prin strădania locuitorilor acestui puternic centru industrial, și-a cîștigat în decursul anilor, re-

putația uneia din cele mai importante instituții din țară. În decursul anilor, seară de seară, locuitorii din Plzen au subliniat prin aplauzele lor înaltul nivel artistic al spectacolelor prezentate cu piese aparținînd clasicilor J. K. Tyl, Jirasek, Goethe, Molière, Gogol, Hauptmann, Ibsen.

Prefacerile revoluționare din Cehoslovacia, survenite după terminarea celui de al doilea război mondial, au prilejuit îmbogățirea repertoriului permanent al teatrului cu lucrări aparținînd dramaturgiei clasice ruse și sovietice. Pe scena teatrului au prins viață eroii pieselor lui Ostrovski, Cehov, Gorki sau Maiakovski, deveniți în scurtă vreme prieteni iubiți ai spectatorilor din Plzen. În acești ani, la teatrul din Plzen au apărut și eroi noi — întruchipînd trăsăturile omului epocii construirii socialismului — care, prin preocupările și năzuințele lor, se intrudesc îndeaproape cu spectatorii teatrului. Dramaturgii noii Cehoslovacii au devenit oaspeți dragi pe scena acestui teatru, cu o veche și bogată tradiție realistă. *Decorații*, piesa scriitorului Stehlik, sau *Un cîntec frumos* de Kohout, ca și multe alte piese ale dramaturgiei contemporane originale, s-au bucurat de unanima apreciere a spectatorilor.

Pentru meritele sale deosebite, Teatrului din Plzen i s-a conferit numele clasicului Josef Kajetan Tyl, ale cărui opere (*Jan Huss*, *Cimpoiurul din Strakonice* și altele) și-au aflat intruparea scenică la Teatrul din Plzen, încă din primele zile ale existenței acestuia.

◆ Teatrului Orășenesc din Mlada Boleslav îi aparține inițiativa organizării unor seri teatrale, care intrunesc a doua zi după premiera unei piese pe interpreți, regizori, conducerea teatrului, dramaturgul și publicul spectator. Serile teatrale prilejuiesc spectatorilor cunoașterea mai îndeaproape a preocupărilor și activității teatrului, îi familiarizează cu munca pentru pregătirea spectacolului, oferindu-le în același timp posibilitatea unei noi viziuni a celor mai semnificative scene ale piesei.

◆ Teatrele cehoslovace au reprezentat în ultimul timp cîteva noi lucrări ale dramaturgiei cehe contemporane.

Astfel, Teatrul Național din Praga a montat piesa *Soarele apune deasupra Atlantidei*, aparținând lui V. Nezval. Piesa *Afacerea de Emil Vachek*, inspirată de cunoscuta „afacere Dreyfus”, a văzut lumina rampei la Teatrul Municipal din Praga.

Teatrul din Kladno a prezentat în premieră piesa lui A. Dvorak și V. Vejrazka, *Pentru tinerețea lumii*, evocând crimpeie din viața lui Karl Marx și Friedrich Engels, iar Teatrul din Kolin a reprezentat *Judith* de O. Jelen.

În afara acestor premiere, pe afișul teatral cehoslovac continuă să fie prezente o seamă de spectacole mai vechi.

Dintre acestea, cităm piesele originale : *Musafir la el acasă* de J. Hronek (Teatrul Comedia, Praga), *Jocuri cu focul* de I. Drda (Teatrul din Kolin) sau *Cerul în miez de vară* de Stehlik (Teatrul din Mlada Boleslav).

Alături de lucrările originale, teatrele cehoslovace acordă o deosebită atenție și repertoriului clasic. Astfel, două spectacole Molière sînt viu urmărite la Teatrul Realist din Praga (*Bolnavul inchipuit*) și la Teatrul Național din Bratislava (*Vicleniile lui Scapin*) iar Teatrul din Plzen continuă să reprezinte *Mult zgomot pentru nimic* de Shakespeare, în timp ce la Teatrul din Mlada Boleslav, *Nora* de H. Ibsen se bucură de o caldă primire din partea spectatorilor.

◆ Acum zece ani s-a înființat la Praga studioul DISK, aparținind Academiei Ceha de Arte. Cei zece ani de activitate au promovat DISK-ul în rîndurile celor mai importante instituții teatrale cehoslovace. Munca susținută a teatrului a contribuit la formarea unor valoroase cadre de actori. Printre ultimele spectacole reprezentate pe scena DISK-ului se înscrie *Doi tineri din Verona* de Shakespeare.

Republica Federală Germană

◆ Pe scena Teatrului „Schiller” din Berlinul de vest a fost prezentată o dramaturgie în 13 tablouri după romanul *Război și pace* de L. Tolstoi. Autorii dramaturgizării sînt : A. Neuman, Guntram Prü-

fer și Piscator, acesta din urmă fiind totodată și regizorul spectacolului.

Presa germană democrată semnaleză succesul înregistrat de spectacolul de la Teatrul „Schiller”, spectacol care — în condițiile de astăzi — capătă semnificația unui act de acuzare adus războiului și a unui apel convingător pentru pace.

Elveția

◆ Studioul teatral din Zürich a înscris în repertoriul său piesele : *Ulciorul sfărmecat* de Kleist și *Cerere în căsătorie* de Cehov. Ambele lucrări vor fi prezentate în cadrul aceleiași spectacol, în regia lui Leopold Lindsberg.

Anglia

◆ Regizorul englez Peter Brook, conducătorul ansamblului „The Tennent Company” care a vizitat în urmă cu cîteva luni Uniunea Sovietică, semnează într-unul din ultimele numere ale revistei „Plays and Players” un articol consacrat călătoriei întreprinse.

Peter Brook evidențiază în primul rînd înalta măiestrie artistică a actorilor și regizorilor sovietici, cit și valoarea școlii teatrale sovietice. Referindu-se la problema ansamblurilor permanente, Brook precizează că : „Ansamblurile teatrale permanente influențează pe de o parte favorabil asupra perfecționării aptitudinilor individuale ale actorilor, iar pe de alta, prin stabilirea unui contact permanent între actori și regizori, contribuie la realizarea unor spectacole de o înaltă valoare artistică”. Referindu-se la situația teatrului englez, Brook consideră caracterul temporar al ansamblurilor engleze drept una din cele mai grave boli ale teatrului englez, generată în special de aspectul comercial al teatrului din Anglia.

În încheierea articolului său, regizorul englez subliniază bogăția de stiluri pe care o oferă teatrele sovietice. Peter Brook elogiază îndeosebi punerea în scenă a pieselor *Baia* și *Ploșnița* de Maiakovski, la Teatrul de Satiră, ca și întreaga activitate a MHAT-ului, pe care-l consideră unul dintre cele mai bune teatre din lume.

◆ *Opera de trei parale*, piesa cunoscutului scriitor progresist german Bertholt Brecht, figurează actualmente în repertoriul teatrului „Royal Court” din Londra.

◆ *De ce nu vrei* este titlul unei comedii neterminate aparținând lui Bernard Shaw, pe care dramaturgul englez Leonard Britton a desăvârșit-o recent. Noua comedie va fi prezentată publicului englez în luna iulie a acestui an, cu prilejul aniversării a 100 de ani de la nașterea lui Shaw.

R. P. F. Iugoslavia

◆ Activitatea teatrelor iugoslave a fost deosebit de fecundă în ultimele luni. Teatrul Popular din Belgrad a montat comedia *Kir Iania* a dramaturgului iugoslav I. S. Popovici, în timp ce Teatrul de Dramă a reprezentat drama *Gloria* a scriitorului Ranc Marinovici. *Henric al IV-lea* de Shakespeare a văzut lumina rampei la Teatrul Național din Liubliana. Teatrul Municipal din același oraș a reprezentat *Trei surori* de Cehov, *Nebuna de la Chailot* de Giraudoux și *Omul cel bun din Sezuan* de Brecht. Teatrul Național din Zagreb a montat *Sfinta Ioana* de Shaw, în timp ce Teatrul Municipal a prezentat: *Cum vă place* de Shakespeare, o dramatizare după Dostoievski, *Satul Stepancikov*, și un spectacol intitulat *Trei povești de dragoste*, cuprinzând *Lămii din Sicilia* de Pirandello, *L'Apollon de Bellac* de Giraudoux și *Don Perlimpin* de Lorca. La Zagreb și Belgrad a fost reprezentată piesa *Pisica pe acoperișul încins* de Tennessee Williams.

Pină la sfârșitul acestei stagiuni, teatrele din Belgrad vor mai prezenta: *Familia Blo* de L. Bobici (Teatrul de Comedie), *Fata de la țară* de Clifford Odets (Teatrul Național) și *Don Carlos* de Schiller (Teatrul Iugoslav).

Australia

◆ *Inundație* este titlul unei piese de Eunice Hanger, care se joacă actualmente pe scena lui „Twelfth Night Theatre” din Brisbane. Autoarea descrie perturbațiile pe

care le naște în viața unei familii din Queensland o inundație care devastează orașelul. Calamitățile naturii îi servesc autoarei pretextul pentru zugrăvirea unei fresce a vieții și tipurilor dintr-un astfel de orașel. Lucrarea a suscitât controverse mai ales din cauza formei: piesa este scrisă în întregime în versuri, autoarea introducând în momentele importante ale acțiunii un cor. Aidoma aceloră din tragediile antice, corul din *Inundație*, format din locuitori ai orașelului, comentează, explică și vestește desfășurarea intrigii și faptele eroilor. Spectacolul de la „Twelfth Night Theatre” s-a bucurat de o primire favorabilă din partea publicului și a presei de specialitate.

R. P. D. Coreeană

◆ Teatrul de Stat de Artă din Phenian prezintă cu deosebit succes piesa în cinci acte *Piactusan*. La baza piesei se află cunoscutul poem cu același nume al lui Te Ghi Cen. Kim Cian Sekom și O Ben Denom sint coautorii dramatizării.

Piactusan înfățișează un episod al luptei poporului coreean împotriva cotropitorilor japonezi.

◆ Cu prilejul unui turneu efectuat la Phenian, Teatrul din Iangan a prezentat pe scena Teatrului de Dramă, piesa *Arborele de Tisa* de O Un Sen.

Acțiunea piesei se desfășoară în lumea muncitorilor silvici de la o exploatare situată pe culmile împădurite ale muntelui *Piactusan*.

Italia

◆ Dintre numeroasele companii teatrale din Roma, activitatea teatrelor „Quirino” și „Eliseo” solicită o atenție specială. Teatrul „Eliseo” reprezintă alternativ *Unchiul Vanea* de A. P. Cehov și *Moartea unui comisvoiajor* de A. Miller, în regia lui Luchino Visconti, rolurile principale fiind interpretate de Paolo Stoppa, Rina Morelli și Mario Mastrojanni. În afara acestora, teatrul reprezintă și *Familia mea* de dramaturgul italian contemporan Eduardo de

Filippo, lucrare pe care presa italiană o califică drept o critică constructivă, „durează poate, dar, în orice caz, utilă” a stărilor din Italia, văzute prin prisma repercușiunilor ce le au în viața familiei unui funcționar italian.

Pe scena Teatrului „Quirino” domină clasicii. Renzo Ricci, Eva Magni și compania lor prezintă cu un succes excepțional *Regele Lear* de W. Shakespeare și *Învierea*, dramatizare de Carlo Terron după celebrul roman al lui Lev Tolstoi. În această prezentare scenică a romanului, Terron a înțeles să pună accentul nu atât pe intriga amoroasă și pe evoluția relațiilor dintre Katiușa Maslova și Nehliudov, așa cum au procedat în trecut autorii psihologizanți (H. Bataille, spre pildă), ci pe împletirea complexă de evenimente sociale și destine individuale, al căror dramatism dobindește — în lumina desfășurărilor ulterioare — o adâncă semnificație istorică. În fond, Terron a conceput *Învierea* ca o dramă istorico-socială.

◆ În cadrul unei reuniuni festive, Paolo Grassi, directorul și animatorul lui „Piccolo Teatro” din Milano, a prezentat cercurilor culturale din Veneția o nouă formație teatrală: „Teatro di Venezia”. Repertoriul noii formații va da prioritate operelor lui Goldoni și, în general, dramaturgiei clasice.

◆ În vitrinele librăriilor din Roma a apărut recent prima ediție italiană a cărții lui K. S. Stanislavski *Munca actorului cu sine însuși*. Asociația internațională a actorilor a organizat cu acest prilej o conferință de presă, în cadrul căreia au luat cuvântul regizori, dramaturgi, actori și critici teatrali, relevând însemnătatea teoretică și practică a preceptelor marelui om de teatru.

Turcia

◆ Viața teatrală din Turcia se concentrează în cele două centre mai importante ale țării: Ankara și Istanbul.

Teatrul de Stat din Ankara își desfășoară activitatea pe două scene permanente: una de dramă și cealaltă de operă.

În repertoriul permanent al secției de dramă sînt trecute *Noaptea Regilor* și *Othello* de Shakespeare, *Volpone* de Ben Jonson, precum și piese de Nușici, Ugo Betti, Jean Anouilh. De un deosebit succes de public s-a bucurat piesa *Banchetul de la Tanridag* a dramaturgului turc Resat Nuri Guntekim, o puternică satiră la adresa dictatorilor.

Teatrul Municipal din Istanbul dispune de trei scene: una de dramă, una de comedie și una de copii.

Scena de dramă și cea de comedie au prezentat în stagiunea trecută un mare număr de spectacole din repertoriul clasic. Astfel, s-au reprezentat: *Doi tineri din Verona* de Shakespeare, *Burghezul gentilom* de Molière, *Evantaiul* de Goldoni și altele.

Pe lângă Teatrul Municipal mai funcționează la Istanbul două teatre. Primul, „Mica scenă”, a deschis stagiunea trecută cu *Hamlet* de Shakespeare, rolul titular fiind deținut în travesti de o tină ră actriță. Al doilea, „Teatrul de la ora 6”, grupează în jurul său tinere forțe actricești. Printre piesele reprezentate pe scena acestui teatru se numără și *Patima roșie* de Mihail Sorbul.

Canada

◆ Pare ciudat să afli că în Canada, țară cu o populație de peste 14.000.000 de locuitori și cu o bogată cultură tehnică (radio, cinema, televiziune) nu există nici un teatru de dramă oficial. Și mai ciudat pare faptul că și inițiativa particulară se face foarte slab simțită în materie de teatru.

Reflectă oare această situație de fapt o stare de spirit a populației față de arta teatrală?

Existența unei bogate activități teatrale de amatori vine să infirme asemenea presupuneri, dezvăluind dragostea și interesul pe care poporul canadian le poartă artei teatrale.

Numeroase cercuri artistice de amatori, aparținînd diverselor grupuri naționale din Canada, desfășoară o largă activitate în pofida multiplelor greutăți materiale pe care

nici „subvențiile” unor „magnați mecenai” nu le pot înlătura. Deși neindestulătoare pentru a satisface cerințele legitime ale populației, activitatea acestor cercuri de amatori deschide totuși o pirtie spre o mai largă mișcare teatrală în Canada. Dintre aceste cercuri se remarcă îndeosebi cel al grupului slav. Colectivul cercului de dramă de pe lângă Casa Muncii a Asociației canadienilor ucraineni numără aproape 50 de membri. Din repertoriul permanent al cercului fac parte piesele *Fericirea furată* de Ivan Franko, *Crîngul de călini* de Al. Korneiciuk și *Rădăcini adînci* de Gow și d'Usseau.

R. D. Vietnam

◆ *Coșul cu orez* este titlul unei comedii satirice vietnameze, ai cărei autori sînt ostași din renumita divizie 312 a Armatei Populare — o unitate care s-a distins deopotrivă pe cîmpul de luptă împotriva colonialiștilor cit și pe frontul luptei nu mai puțin crîncene împotriva asupritorilor interni. Subiectul piesei este inspirat de reforma agrară înfăptuită în Vietnamul eliberat.

Olanda

◆ Compania Toneelvereniging din Amsterdam, care se adresează cu precădere publicului muncitoresc, a făcut încercarea de a reprezenta în sala Institutului Tropicelor, piesa *Alchimistul* de Ben Jonson, în condiții scenice similare cu ale teatrului circular elizabetan. Experiența a stîrnit interes în lumea teatrală occidentală, care dezbate de la un timp cu aprindere problemele arhitecturii teatrale, oportunitatea reinvierii scenei elizabetane, a celei antice, sau a combinării și completării lor cu toate posibilitățile oferite de arhitectura scenică contemporană.

Islanda

◆ Construcția Teatrului Național din Reykjavik, începută în 1930, nu a putut fi terminată decît în 1950. În puținii ani care au trecut de atunci, teatrul a izbutit totuși să-și formeze un colectiv de 225 de per-

soane și să organizeze — ca instituții anexe — o școală proprie de artă dramatică și una de coregrafie. Cei mai mulți dintre actori sînt tineri, dar au o pregătire profesională temeinică, dobîndită — cu rare excepții — fie la Academia de Artă Dramatică de la Londra, fie în cadrul Teatrului Regal din Copenhaga. Pînă acum, Teatrul Național din Reykjavik a reprezentat 48 de piese. Printre autorii cei mai jucași trebuie menționați în primul rînd: Shakespeare, Molière, Ibsen, Cehov. Teatrul acordă, firește, o mare atenție dramaturgiei naționale: Halldor Kiljanlaxness, Indrivi Einarsson, Inomundur Kamban sînt nume care figurează adesea pe afișele teatrale. Lucrările lor au ca trăsătură comună inspirația din folclor, către care se îndreaptă fătîș predilecția publicului.

Strădania teatrului islandez este sprijinită puternic de un public care are vădit pasiunea acestei arte. Reykjavik — situat în apropierea cercului polar — are numai 60.000 de locuitori; totuși, spectacolele au loc în fața unor săli pline, în fiecare seară, iar duminica se dau două, uneori chiar trei reprezentații. De altfel, în Islanda există și numeroase ansambluri de amatori — fiecare din ele avînd un repertoriu destul de bogat — care dau cu regularitate spectacole în clădirile teatrelor locale din micile orășele și în sălile școlilor sau primăriilor din satele pescărești.

Argentina

◆ Enrique Suarez de Deza și Carlos Carlino se numără printre scriitorii argentinieni care — e drept nu totdeauna cu o viziune clară și cu mijloacele artistice cele mai bine alese — adaugă mereu alte file la actul de acuzare împotriva stărilor de lucruri din țara lor. Cum ar putea fi altfel apreciată acea lume de escroci, de clasați, delicvenți, refulați, înfrinți ai vieții, care pare să-și fi dat întîlnire în una din ultimele piese ale lui de Deza, intitulată sugestiv *Căruța cu gunoi* și care se joacă pe scena mai multor teatre din Argentina? Sau ce altă explicație am putea da faptului că un dramaturg tînăr, cum este Carlos Car-

lino, nu surprinde în viața satului decît un crimpei sumbru, înfricoșător, pe care ni-l zugrăvește în drama *La Biunda*: eroina — o fată tină, săracă și cinstită, nevoită să înfrunte excesele tiranice ale tatălui ei, lașitatea seducătorului ei și mărginirea timpă a logodnicului bogat ce i-a fost hărăzit de familie — preferă să se sinucidă, deoarece nu întrezărește nici o scăpare, dar nici nu vrea să se cufunde în mocirla în care-și duc viața toți cei din jurul ei.

Cu totul diferită este atmosfera piesei lui Antonio Pargés Larraya, consacrată lui Santos Vega, trubadurul vieții de pampa. Autorul a reinviat cu mult meșteșug acest tip popular de gaucho, personificare a dragostei de viață și de libertate a oamenilor simpli. Piesa a fost jucată pe scena Teatrului „Marconi” din Buenos Aires.

◆ În Argentina există numeroase grupări teatrale independente, organizate pe principii cooperatiste. Cele mai cunoscute sînt „Los Independientes” și „Fray Mocho”. Membrii acestei din urmă grupări locuiesc toți într-o singură clădire, unde au amenajat și un atelier de gravură și ceramică. Sumele realizate din vânzarea produselor acestui atelier acoperă în parte cheltuielile ansamblului. Se înțelege că în aceste condiții actorii și toți membrii colectivului sînt nevoiți să depună eforturi foarte mari: pro-

gramul de muncă este de 12 ore zilnic! Totuși, compania realizează spectacole interesante cu piese de Gogol, Cehov, Kleist, Shaw, Salacrou și Brecht.

Uruguay

◆ Locuitorii orașului Montevideo obișnuiesc adesea să spună despre teatrul lor: „Are o istorie săracă, dar o scartă bogată”.

Intr-adevăr, teatrul din Montevideo, Comedia Națională, a luat ființă abia cu nouă ani în urmă, în anul 1947. Dar în acești nouă ani de existență, Comedia Națională a înscris în repertoriul său piese aparținînd lui Shakespeare, Molière, Lope de Vega, Calderon, Goldoni. Pe scena teatrului au fost de asemenea prezentate lucrări ale unor scriitori moderni ca: Shaw, García Lorca, Priestley. Dramaturgia clasică rusă a fost și ea prezentă în repertoriul teatrului cu *Revizorul* lui Gogol.

Preocuparea de bază a teatrului o constituie însă promovarea dramaturgiei naționale.

Astfel, unul din succesele de seamă ale teatrului îl formează spectacolul cu piesa *In familie*, de dramaturgul uruguaian Florens Sances, jucată pentru prima oară în anul 1905. În centrul acțiunii dramatice se situează o familie burgheză în plin proces de dezagregare.